

DECRETO 138/2008, do 22 de maio, polo que se regula a sinalización turística de Galicia

De conformidade co disposto nos artigos 148.1.18º da Constitución española e 27.21º do Estatuto de autonomía de Galicia, a Comunidade Autónoma de Galicia posúe competencias exclusivas en materia de promoción e ordenación do turismo.

Como consecuencia do anterior, o Parlamento de Galicia aprobou a Lei 9/1997, do 21 de agosto, de ordenación e promoción do turismo de Galicia, modificada pola Lei 10/2004, do 2 de novembro, que faculta a Administración turística galega para adoptar cantas medidas sexan necesarias en canto á ordenación, a promoción e o fomento do turismo no seu ámbito territorial, coordinando as actuacións que nesta materia leven a cabo as administracións locais e planificando e programando as infraestruturas turísticas da comunidade autónoma, entre as que merece unha consideración especial a sinalización turística, sen prexuízo, en todo caso, da participación correspondente das entidades locais e das competencias do Estado.

A adecuada ordenación de calquera destino turístico require un sistema homoxéneo de sinalización, que lle facilite á cidadanía o coñecemento e o acceso aos recursos turísticos, definidos pola Lei 9/1997, do 21 de agosto, como calquera clase de bens, materiais, naturais ou non, susceptibles de provocar de xeito directo ou indirecto movementos ou actividades turísticas.

De aí a importancia que adquire a harmonización dos sinais turísticos de calquera territorio e, particularmente, no caso da Comunidade Autónoma de Galicia, onde a dispersión dos núcleos de poboación, a variedade da oferta turística e a ausencia de planificación e coordinación respecto da sinalización turística exixen unha actuación inmediata nesta materia.

Por iso, búscase dotar a Comunidade Autónoma de Galicia dunha sinalización turística propia, co fin de facilitar o coñecemento dos recursos turísticos galegos, mellorando a súa imaxe de destino turístico e a calidade da súa oferta turística.

Na procura dos anteriores obxectivos, as entidades locais están chamadas a xogar un papel fundamental, dependendo en gran medida a súa consecución do compromiso daquelas na implantación da sinalización turística regulada nesta norma. Así, as súas relacións coa Administración turística galega estarán presididas polos principios de información mutua, colaboración, cooperación, auxilio, coordinación e respecto ás súas competencias respectivas, nos termos dispostos no artigo 9 da Lei 9/1997, do 21 de agosto, de ordenación e promoción do turismo de Galicia, e no artigo 187 da Lei 5/1997, da Administración local de Galicia.

Co fin de implantar un modelo de sinalización propio e identificativo do turismo galego, a Xunta de Galicia establecerá un réxime de axudas e subvencións, dando así cumprimento ao compromiso financeiro asumido coas entidades locais, e promoverá a

máxima difusión do Catálogo de sinais turísticos de Galicia que se recolle no anexo único, especialmente mediante a publicación dun manual de sinalización turística.

Este decreto prevé no seu título I as disposicións de carácter xeral relativas ao seu obxecto, aos propósitos e obxectivos que se pretenden acadar, ao ámbito competencial e á obrigatoriedade e ao deber de aplicación do decreto na sinalización dos recursos turísticos do ámbito da Comunidade Autónoma de Galicia. Así mesmo, prevé un réxime de incorporación de novos elementos ou sinais turísticos así como de adaptación dos xa existentes.

O título II dedica o seu capítulo I a regular a instalación dos sinais turísticos, establecendo un procedemento que atende á existencia dunha pluralidade de entes públicos con atribucións nesta materia e que, polo tanto, busca garantir os ámbitos competenciais de cada un deles, de acordo cos principios de participación e coordinación.

Pola súa parte, os capítulos II e III recollen as normas xerais de conservación, mantemento, substitución e retirada dos sinais turísticos, coa finalidade de que estes cumpran coa súa función de dar a coñecer os recursos turísticos galegos.

A seguir, o título III regula o formato dos sinais turísticos, remitindo ao disposto na lexislación en vigor sobre esta materia e ás prescricións técnicas contidas no anexo do decreto, de obrigado cumprimento.

Do mesmo xeito, fai referencia á imaxe visual corporativa Turismo en Galicia, coa cal se pretende ofrecer ás persoas interesadas unha idea de Galicia como destino turístico único, mediante unha visión moderna, dinámica e harmónica da comunidade autónoma, conxugándoa ao mesmo tempo coa perspectiva tradicional e a singularidade do país galego.

Por último, o título IV incorpora os medios con que conta a sinalización turística de Galicia para lles facilitar ás distintas administracións a súa implantación no territorio. Desta forma, o capítulo I recolle os elementos identificadores que compoñen a identidade gráfica corporativa, cuxas condicións técnicas son desenvolvidas no anexo deste decreto, e o capítulo II establece unha clasificación para os sinais turísticos para o efecto de ofrecer unha estratexia de implantación da sinalización regulada neste decreto en función do lugar onde deban ser instalados.

Na súa virtude, por proposta do conselleiro de Innovación e Industria, no uso das competencias atribuídas pola Lei 1/1983, do 22 de febreiro, reguladora da Xunta e da súa Presidencia, de conformidade co ditame do Consello Consultivo de Galicia e logo da deliberación do Consello da Xunta de Galicia, na súa reunión do día vinte e dous de maio de dous mil oito,

DISPOÑO:

TÍTULO I

Disposicións de carácter xeral

Artigo 1. *Obxecto*

1. É obxecto deste decreto a regulación da sinalización turística de Galicia co fin de unificar a imaxe corporativa do turismo galego en destino e mellorar as condicións de accesibilidade e coñecemento dos seus recursos, mediante un sistema de información homoxéneo e coherente.
2. Apróbase o Catálogo de sinais turísticos de Galicia, que se insire neste decreto como anexo único.

Artigo 2. *Ámbito de aplicación*

Este decreto será de aplicación á sinalización dos recursos turísticos da Comunidade Autónoma de Galicia.

Artigo 3. *Obrigatoriedade e deber de aplicación*

1. Os departamentos da Administración autonómica de Galicia, os seus organismos autónomos e entes de dereito público dela dependentes, e as entidades públicas e privadas vinculadas co sector do turismo deberán utilizar os sinais recollidos no catálogo cando executen calquera actuación en materia de sinalización turística no territorio galego.
2. Co obxectivo dunha aplicación xeneralizada do Catálogo de sinais turísticos de Galicia, todas as administracións públicas con competencias no ámbito territorial galego procurarán a uniformidade da sinalización turística de Galicia e, nas súas relacións, serviránse dos correspondentes mecanismos de colaboración, cooperación, auxilio, coordinación, respecto ás propias competencias e delegación nos termos previstos na lexislación vixente.

Artigo 4. *Incorporación e adaptación dos elementos ou sinais turísticos*

1. Para identificar os recursos turísticos a que se refire este decreto só se poderán utilizar os elementos ou sinais previstos no seu articulado e no catálogo que figura no anexo.

En todo caso, a Administración turística de Galicia poderá incorporar ao catálogo recollido no anexo novos elementos ou sinais turísticos, mediante a modificación deste decreto.

Apartado 1 parágrafo 2º suprimido polo artigo 1.1 do decreto núm. 85/2012, do 16 de febreiro, polo que se modifica o Decreto 138/2008, do 22 de maio, polo que se regula a sinalización turística de Galicia, e se aproba o Manual de sinalización turística de Galicia.

2. A Administración turística de Galicia establecerá axudas e outorgará subvencións para facilitar a adaptación dos sinais turísticos a esta normativa.

TÍTULO II

Réxime de instalación, conservación, substitución e retirada dos sinais turísticos

CAPÍTULO I

Instalación dos sinais turísticos

Artigo 5. Procedemento de instalación

1. Calquera actuación en materia de sinalización turística en ámbitos competenciais de titularidade autonómica precisará do informe previo vinculante da Administración turística de Galicia en canto á súa adecuación ás prescricións técnicas deste decreto, sen prexuízo das autorizacións que deban emitir os órganos que sexan competentes segundo o lugar da súa localización.

O informe previo vinculante será emitido pola Dirección Xeral de Turismo ou órgano equivalente que exerza as súas funcións no prazo máximo de dous meses contados desde a recepción da súa solicitude.

2. A Administración turística de Galicia poderá chegar a acordos con entidades privadas ou particulares para os efectos da instalación dos sinais turísticos en bens de natureza privada.

Artigo 6. Participación dos entes locais

1. Correspóndelles ás entidades locais, de oficio ou por instancia de parte, instalar os sinais turísticos nos ámbitos da súa titularidade, logo de informe vinculante da Administración turística de Galicia en canto á súa adecuación ás prescricións técnicas deste decreto.

2. En calquera caso, a Administración turística galega poderá chegar a acordos e convenios de colaboración cos entes locais respecto do exercicio das ditas competencias, de conformidade co disposto no artigo 9 da Lei 9/1997, do 21 de agosto, de ordenación e promoción do turismo de Galicia.

3. De conformidade co compromiso financeiro asumido polo Goberno da Xunta de Galicia cos entes locais, a Administración turística galega establecerá un réxime de axudas e subvencións coa finalidade de garantir a implantación da sinalización turística de forma homoxénea no conxunto das entidades locais.

Artigo 7. Coordinación coa Administración xeral do Estado

A Administración da Comunidade Autónoma de Galicia coordinará as súas competencias coa Administración xeral do Estado, para os efectos de establecer un sistema de sinalización turística homoxéneo nos aeroportos, portos marítimos de interese xeral, estacións de ferrocarril, vías de titularidade estatal, bens do patrimonio histórico-artístico, espazos naturais e calquera outro elemento de titularidade estatal que poida resultar afectado por este decreto.

CAPÍTULO II

Sobre a conservación e o mantemento dos sinais turísticos

Artigo 8. *Conservación e mantemento*

1. A Administración turística de Galicia poderá instar as entidades competentes para que realicen cantas accións fosen necesarias para conservar os sinais turísticos en bo estado.
2. Así mesmo, a Administración turística galega poderá establecer axudas e outorgar subvencións para facilitar que as entidades competentes manteñan os sinais turísticos en óptimas condicións.

CAPÍTULO III

Sobre a substitución e retirada dos sinais turísticos

Artigo 9. *Substitución e retirada*

1. A Administración que procedeu á súa instalación ordenará a retirada ou substitución dos sinais turísticos cando non sexan adecuados ao seu obxecto, estean en situación de deterioración ou contraveñan o establecido no Catálogo de sinais turísticos de Galicia.

A anterior competencia poderá ser obxecto de cesión ou delegación en favor da Dirección Xeral de Turismo mediante acordo expreso entre as administracións competentes.

2. Prohíbese modificar, trasladar, retirar ou ocultar os sinais ou o seu contido, especialmente cando tales actuacións poidan inducir a confusión, reducir a súa visibilidade ou eficacia.

TÍTULO III

Formato dos sinais turísticos

Artigo 10. *Configuración*

1. O Catálogo de sinais turísticos de Galicia debe axustarse ao establecido nas disposicións e recomendacións en materia de sinalización, tal e como se recollen no anexo deste decreto, así como á lexislación en vigor.
2. As dimensións, forma, cores, nomenclatura, deseño e calquera outra condición técnica dos sinais turísticos recollidos neste decreto deberán cumprir coas prescricións que se especifican no catálogo que figura no anexo único.
3. Os sinais turísticos instalaranse en lugares visibles e de fácil acceso conforme a súa utilidade.

Artigo 11. *Imaxe corporativa*

A imaxe corporativa identifica visualmente Galicia como destino turístico mediante a utilización da marca turística aprobada polo Decreto 121/2011, do 16 de xuño, polo que se aproba a marca turística de Galicia e se regula a súa utilización.

TÍTULO IV

Tipoloxía dos sinais turísticos

Artigo 12. *Medios de sinalización turística*

A sinalización turística de Galicia realizarase a través de dous medios:

- 1º. Os elementos identificadores.
- 2º. Os sinais turísticos.

CAPÍTULO I

Elementos identificadores

Artigo 13. *Clases de elementos identificadores*

1. Os elementos identificadores compoñen a identidade gráfica corporativa, que inclúe:

- 1º. A imaxe visual corporativa.
 - 2º. Os elementos gráficos corporativos.
2. A imaxe visual corporativa identifica visualmente o turismo galego, facilitando o seu recoñecemento pola cidadanía.
3. Os elementos gráficos corporativos son:
- 1º. O elemento informador.
 - 2º. A frecha.
 - 3º. A cor.
 - 4º. A tipografía.
 - 5º. O pictograma.

Artigo 14. *O elemento informador*

O elemento informador cumpre unha función de orientación turística, facilitando o coñecemento dos recursos turísticos galegos polas persoas destinatarias.

Artigo 15. *A frecha*

A frecha indica tanto a dirección como o sentido que se debe seguir para a localización dun recurso turístico determinado.

Artigo 16. *A cor e a tipografía*

1. A cor identifica os recursos turísticos do ámbito territorial galego. Todos os sinais turísticos galegos deberán empregar esta cor, coas excepcións previstas no catálogo do anexo.
2. A tipografía deberá axustarse ao disposto no catálogo de sinais turísticos.

Artigo 17. *O pictograma*

1. O pictograma é un signo gráfico que representa un determinado recurso turístico e permite identificar, entre outros, os seguintes recursos turísticos:

1.º No eido da arquitectura e enxeñaría civil: os conxuntos históricos, os pazos, os castelos, os faros, as pontes e os edificios singulares da arquitectura contemporánea.

2.º No eido da arquitectura relixiosa: as catedrais, as igrexas, os mosteiros, os conventos e as ermidas.

3.º No eido da etnografía: os cruceiros, os hórreos, as pallozas, os pombais, os muíños e as fontes.

4.º No eido do patrimonio arqueolóxico: as zonas arqueolóxicas, as mámoas, os dolmens, os petróglifos e os castros.

5.º As praias, os espazos naturais protexidos, as áreas naturais, os museos e centros de interpretación, os balnearios, os campos de golf, as vistas panorámicas e miradoiros, o Camiño de Santiago, as rutas do viño e outras rutas temáticas de interese turístico, os barcos turísticos e as oficinas e postos de información.

6.º Os xeodestinos poderán ter, ademais, pictogramas de seu, segundo se reflicte no Manual de sinalización turística de Galicia».

Nova redacción do apartado 1 do artigo 17 polo artigo 1.3 do decreto núm. 85/2012, do 16 de febreiro, polo que se modifica o Decreto 138/2008, do 22 de maio, polo que se regula a sinalización turística de Galicia, e se aproba o Manual de sinalización turística de Galicia.

2. O uso de pictogramas normalizados ou universalmente coñecidos axustarase ao disposto na lexislación vixente e non precisará do informe previo establecido nos artigos 5 e 6 deste decreto.

CAPÍTULO II

Sinais turísticos

Artigo 18. *Clases de sinais turísticos*

Os sinais turísticos poden ser de dúas clases:

1º. A sinalización dinámica nas estradas e no núcleo urbano.

2º. A sinalización estática.

Artigo 19. Sinalización dinámica nas estradas

A sinalización dinámica nas estradas será realizada a través dos seguintes instrumentos:

1. Os sinais de benvinda, que inclúen:

1º. Os sinais de benvinda á comunidade autónoma, que identifican a chegada a Galicia e que poden ser de dous tipos:

a) Tipo I: identifica a chegada á Comunidade Autónoma de Galicia por estrada.

Tamén se poderá empregar naqueles espazos urbanos que sexan o suficientemente amplos para poder levar a cabo a súa implantación.

b) Tipo II: identifica a chegada á Comunidade Autónoma de Galicia por aeroportos, portos marítimos, estacións de ferrocarril e autobuses.

c) Tipo III: identifica a chegada á Comunidade Autónoma de Galicia nas áreas con aparcadoiro próximas ás estradas principais de acceso a Galicia.

Letra c) engadida polo artigo 1.4 do decreto núm. 85/2012, do 16 de febreiro, polo que se modifica o Decreto 138/2008, do 22 de maio, polo que se regula a sinalización turística de Galicia, e se aproba o Manual de sinalización turística de Galicia.

2º. Os sinais de benvinda ao concello, que identifican a entrada no municipio de que se trate por estrada e que presentan dúas versións:

a) Versión principal: conterá simplemente a identificación do concello.

b) Versión alternativa: conterá, ademais do disposto para a versión principal, información sobre os recursos turísticos do concello; o seu uso é opcional respecto da versión principal.

3º. Os sinais de benvinda ao xeodestino, que identifican a entrada por estrada principal no xeodestino de que se trate:

a) Versión principal: conterá a identificación do xeodestino e o pictograma correspondente.

b) Versión alternativa: conterá información sobre os recursos turísticos do xeodestino. Instalaranse, cando sexa posible, en áreas con aparcadoiro nas estradas principais de acceso ao xeodestino.

4º. Os paneis promocionais, que sinalizarán as rutas temáticas de interese turístico. Conterán o pictograma propio da ruta e os pictogramas xenéricos dos principais recursos que se atopan durante o seu percorrido».

Apartados 3º e 4º engadidos polo artigo 1.5 do decreto núm. 85/2012, do 16 de febreiro, polo que se modifica o Decreto 138/2008, do 22 de maio, polo que se regula a sinalización turística de Galicia, e se aproba o Manual de sinalización turística de Galicia.

2. Os sinais direccionais, que inclúen:

1º. Os carteis frecha, que indican a dirección que hai que tomar para chegar ata un determinado destino turístico nas autoestradas, nas autovías ou nas estradas convencionais.

2º. Os sinais direccionais de presinalización, que indican a desviación que se debetomar para chegar a un determinado destino turístico e que poden ser de dous tipos:

a) Tipo I: para a sinalización nas autoestradas, nas autovías ou nas estradas convencionais.

b) Tipo II: para a sinalización nas autoestradas ou nas autovías.

3. O localizador de recurso, que avisa da aproximación ao recurso turístico de que se trate.

Artigo 20. Sinalización dinámica no núcleo urbano

1. A sinalización dinámica no núcleo urbano dirixe as persoas destinatarias a un recurso turístico en concreto no interior dun núcleo urbano.

2. Esta clase de sinalización está composta polos sinais direccionais para o tráfico rodado e peonil descritos no anexo.

Artigo 21. Sinalización estática

1. A sinalización estática permite orientar os peóns a un determinado destino turístico, así como darlles a coñecer e ofrecerlles unha explicación dos principais recursos da zona que se vai sinalizar.

2. Esta clase de sinalización inclúe os seguintes medios:

1º. Os directorios planímetros, que cumpren unha función informadora e que poden ser de dous tipos:

a) Culturais: indican os recursos e servizos turísticos e ofrecen unha información xeral da zona que se vai sinalizar.

b) Paisaxísticos: informan das características dun recurso visual recollendo, de ser o caso, os seus servizos e as prohibicións e recomendacións de uso público.

2º. Os sinais identificativos ou interpretativos dun elemento cultural, que facilitan o coñecemento e a comprensión dun determinado recurso turístico.

3º. Os sinais de miradoiro e panorámico: estes sinais interpretan unha vista de interese paisaxística, analizando e integrando os compoñentes que a caracterizan, de modo que as persoas visitantes poidan realizar unha lectura comprensiva coa axuda de referencias sobre o recurso e os elementos de interese da paisaxe.

Disposición transitoria primeira

Os elementos e sinais turísticos xa existentes e que non se axusten ao disposto neste decreto deberán adaptarse ás súas prescricións, sen prexuízo da subsistencia daqueles que

teñan establecido un prazo de permanencia, que o farán, en todo caso, cando remate ese prazo.

Disposición transitoria segunda

A adaptación ao disposto neste decreto dos elementos e sinais turísticos xa existentes deberá realizarse no prazo de dous anos desde a súa entrada en vigor.

Disposición transitoria terceira

Manterán a súa vixencia os instrumentos normativos existentes na data de aprobación deste decreto sempre e cando conteñan disposicións máis restritivas en canto ás condicións técnicas dos elementos ou sinais turísticos situados nos conxuntos históricos. A modificación das anteriores normas deberá adaptarse ao establecido neste decreto.

Disposición derogatoria

Quedan derogadas todas aquelas disposicións de igual ou inferior rango que se opoñan ao establecido neste decreto.

Disposicións derradeira primeira

Facúltase o titular da consellería competente en materia de turismo para ditar cantas disposicións sexan necesarias para o desenvolvemento do disposto neste decreto. En concreto, habilítase para aprobar por medio de orde o Manual de sinalización turística de Galicia.

Parágrafo 2º suprimido polo artigo 1.6 do decreto núm. 85/2012, do 16 de febreiro, polo que se modifica o Decreto 138/2008, do 22 de maio, polo que se regula a sinalización turística de Galicia, e se aproba o Manual de sinalización turística de Galicia.

Disposicións derradeira segunda

Este decreto entrará en vigor aos vinte días da súa publicación no Diario Oficial de Galicia.

Santiago de Compostela, vinte e dous de maio de dous mil oito.

Emilio Pérez Touriño

Presidente

Fernando Xabier Blanco Álvarez

Conselleiro de Innovación e Industria

ANEXO

Actualizado Anexo polo artigo 2 do decreto núm. 85/2012, do 16 de febreiro, polo que se modifica o Decreto 138/2008, do 22 de maio, polo que se regula a sinalización turística de Galicia, e se aproba o Manual de sinalización turística de Galicia.

Pode consultarse no DOG núm. 47, de 7 de marzo de 2012.

En virtude da Orde do 5 de novembro de 2015, modifícase o manual de sinalización turística de Galicia aprobado polo decreto núm. 85/2012, do 16 de febreiro, polo que se modifica o Decreto 138/2008, do 22 de maio, polo que se regula a sinalización turística de Galicia, e se aproba o Manual de sinalización turística de Galicia, engadindo un apartado correspondente á imaxe e sinalética do Camiño de Santiago.

Pode consultarse no DOG núm. 220, do 18 de novembro de 2015.

En virtude da Orde do 24 de setembro de 2018 pola que se modifica o Manual de sinalización turística de Galicia, aprobado polo Decreto 85/2012, do 16 de febreiro, engádense dous novos pictogramas ao manual de sinalización: o pictograma de recurso etnográfico e o pictograma de turismo de surf.

Pode consultarse no DOG núm. 191, do 5 de outubro de 2018.